

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 7 grudnia 1926 r.
sygn. akt III Rw 1469/26**

Można żądać odsetek ustawowych za opóźnienie, nawet jeśli w umowie zastrzeżono odsetki w niższej wysokości.

Sąd Najwyższy jako sąd rewizyjny
pod przewodnictwem sędziego Sądu Najwyższego dra Bresiewicza,
a w obecności sędziów Sądu Najwyższego dra Włodzimierza Sokalskiego i Wyrobka
jako sędziów,
w sprawie Mojżesza Hirsza Rabinowicza w Krakowie powoda, zastąpionego przez
adwokata dra Stanisława Friedmana w Krakowie,
przeciw Psachjemu i Annie Luftigom, przemysłowcom w Krakowie oraz Józefowi
i Rice Dresdnerom, kupcom w Krakowie, pozwanym, zastąpionym przez adwokata
dra Artura Hersteina w Krakowie,
o zapłatę kwot 4.375 zł i 4.375 zł z.p.n.¹,
wskutek rewizji powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie jako sądu
odwoławczego z dnia 19 kwietnia 1926 r., sygn. akt Bc II 68/26/4, którym na odwołanie
obu stron zatwierdzono wyrok Sądu Okręgowego cywilnego w Krakowie z dnia
12 grudnia 1925 r., sygn. akt Cg Ib 220/25,
na posiedzeniu niejawnym postanowił:

- 1) uwzględniając rewizję powoda tylko częściowo, a nie naruszając innych części
zaskarżonego wyroku, wyrok ten zmienić w postanowieniu co do opłacania
odsetek o tyle, iż pozwani winni są płacić powodowi, począwszy od dnia płatności
każdej z czterech rat, od zalegających wierzytelności, w miejsce umownych
odsetek po 5 i 1/2%, odsetki ustawowe po 15%;
- 2) nałożyć na pozwanych obowiązek zwrócenia powodowi 1/5 części kosztów
przewodu rewizyjnego, a mianowicie kwoty 11 zł w dniach czternastu pod rygorem
egzekucji.

¹ Znaczenie nieustalone.

Uzasadnienie

Rewizja powoda, oparta wyłącznie na przyczynie z § 503 pkt 4 k.p.c.² jest tylko częściowo uzasadniona, mianowicie o tyle, o ile powód żali się, iż mu nie przyznano żądanych w skardze wyższych niż umowne, odsetek ustawowych od dnia płatności rat oznaczonych (§§ 1333 i 1334 ABGB). Dopóki dłużnik nie znajduje się w zwłoce, wierzyciel nie może żądać wyższych ustawowych odsetek (§ 3a rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 sierpnia 1924 r.³ wprowadzonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 30 grudnia 1924 r.⁴). Natomiast wątpliwości nie może ulegać, iż po płatności rat pozwani jako winni zwłoki powinni płacić ustawowe odsetki, jeżeli one będą wyższe, niż odsetki umowne. Dlatego nałożono na pozwanych obowiązek płacenia wyższych ustawowych odsetek od dnia płatności rat przysądzonej powodowi wierzytelności.

Natomiast zresztą przedstawia się rewizja powoda jako nieuzasadniona; oba niższe sądy bowiem sprawę pod względem prawnym należycie oceniły, przerachowując sporna wierzytelność wedle 70% stopy i rozkładając zapłatę na raty, a to z uwagi na obniżenie się wartości realności o 1/3 część oraz na stosunki majątkowe obu stron (§§ 2, 6 pkt 3 i 4, 28, 29 pkt 1a i 3, 36 pkt 2, 37a rozporządzenia o przerachowaniu⁵). Sąd odwoławczy równie trafnie uzupełnił orzeczenie sądu pierwszej instancji postanowieniem że z przysądzonej wierzytelności ma być z hipoteki realności pozwanych zapłacona tylko 25% części (§§ 5 i 33 pkt 1 rozporządzenia o przerachowaniu); to ostatnie postanowienie bowiem nie jest zależne od okoliczności, czy dłużnik hipoteczny jest jednocześnie dłużnikiem osobistym, a podyktowane jest interesem możliwych innych wierzycieli hipotecznych. O ile pozwany, domagając się pełnego przerachowania wskazuje na obniżenie się wartości złotego, wystarczy odesłać go do postanowienia art. 46 statutu Banku Polskiego⁶, wedle którego złoty jest prawnym środkiem płatniczym posiadającym nieograniczoną moc umarzania zobowiązań z wyjątkiem wypadków, w których na mocy wyraźnego postanowienia ustawy lub umowy zapłata ma nastąpić w inny sposób.

Wreszcie o ile powód żali się na orzeczenie o kosztach przewodu odwoławczego, rewizja jego jest niedopuszczalna (§ 528 k.p.c.).

² Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (Procedura cywilna), Dz. U.P. 1895 poz. 113.

³ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 sierpnia 1924 r. o wysokości odsetek prawnych, Dz.U. 1924 nr 79 poz. 769.

⁴ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o zmianie niektórych postanowień rozporządzenia z dnia 27 sierpnia 1924 r. o wysokości odsetek prawnych, Dz.U. 1924 nr 118 poz. 1075.

⁵ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatnoprawnych, Dz.U. 1924 nr 42 poz. 441.

⁶ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 września 1926 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Banku Polskiego, Dz.U. 1926 nr 92 poz. 531.

[Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (austr. k.p.c.): § 503 pkt 4, 528; Powszechna księga ustaw cywilnych dla wszystkich krajów dziedzicznych niemieckich Monarchii Austriackiej, Wiedeń 1811 (ABGB): § 1333, 1334; Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatnoprawnych: § 2, § 6 pkt 3 i 4, § 28, § 29 pkt 1.a i 3, § 36 pkt 2, § 37.; Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 sierpnia 1924 r. o wysokości odsetek prawnych: § 3a., Statut Banku polskiego: art. 46.]